

CATÀLEG DELS ELEMENTS PATRIMONIALS RELACIONATS AMB EL CICLE INTEGRAL DE L'AIGUA

PLA PER A LA PROTECCIÓ, ESTUDI I DIFUSIÓ
DEL PATRIMONI HISTÒRIC VINCULAT A LA CAPTACIÓ I
PORTADA DE L'AIGUA ALS MUNICIPIS:

LA CANONJA

ELS PALLARESOS

EL CATLLAR

TARRAGONA

 Ematsa

Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

 ETSA
URV

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

METODOLOGIA

FONTS DOCUMENTALS
I BIBLIOGRÀFIQUES

ENTREVISTES I
TREBALL DE CAMP

**OBTENCIÓ DE
LA INFORMACIÓ**

CATALOGACIÓ
TIPOLÒGICA

CONFIGURACIÓ DE
LA BASE DE DADES

**ORGANITZACIÓ,
GESTIÓ I
PROCESSAMENT**

CONSTRUCCIÓ DE
LES FITXES

**RESULTATS FINALS
I VALORACIÓ**

VALORACIÓ
PATRIMONIAL

PLA ESTRATÈGIC
I DE DIFUSIÓ

 Ematsa

Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

ANTECEDENTS I REFERÈNCIES

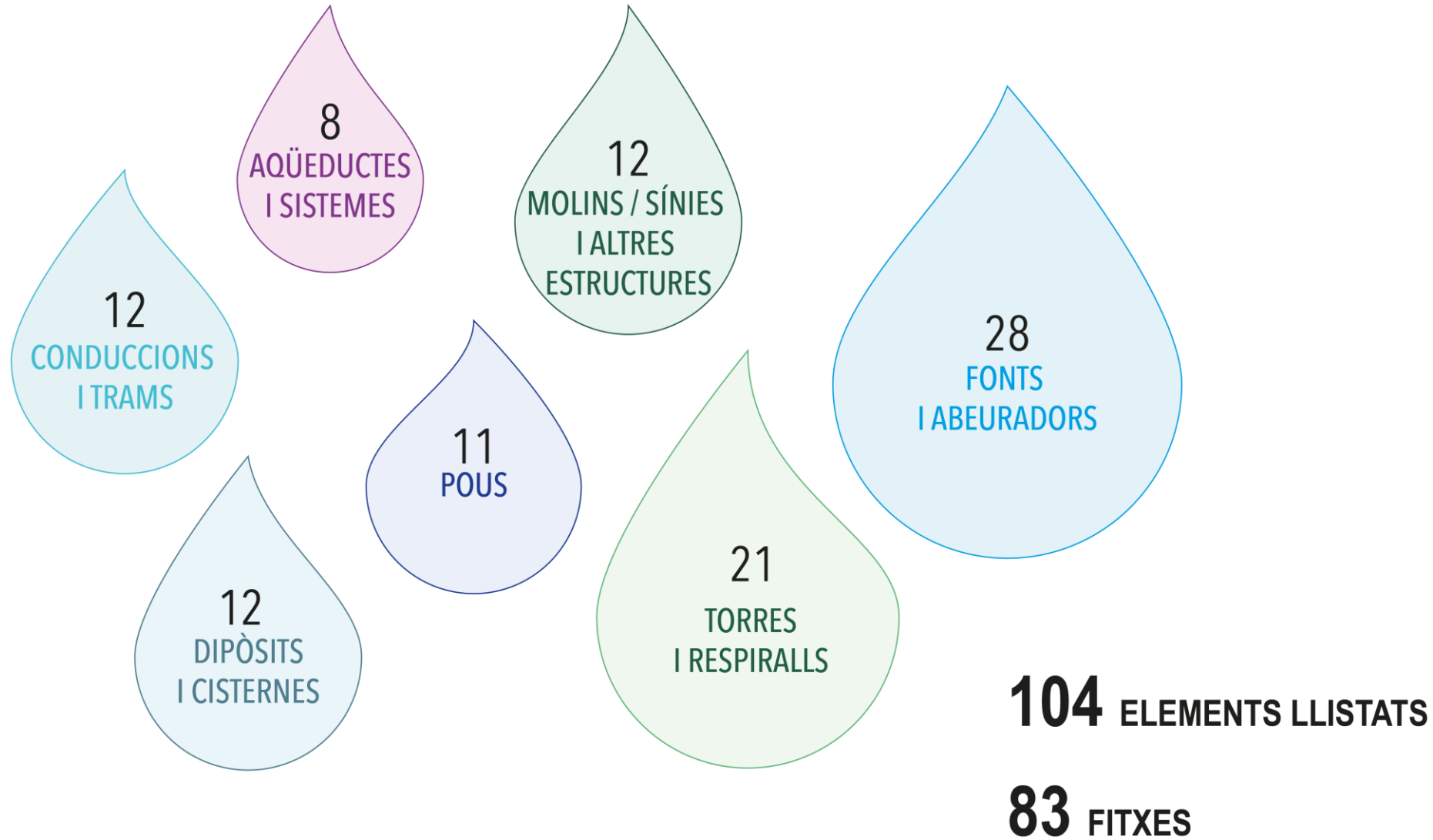
- 💧 **Catàleg de béns a protegir del Pla Urbanístic Municipal de Tarragona (2013)**
- 💧 **Inventari Fluvial del Gaià**
- 💧 Macias, J. M.; Fiz, I.; Piñol, Ll.; Miró, M. T.; Guitart, J. (dir. científics).
Planimetria Arqueològica de Tàrraco. Col·lecció Documenta, 5. Tarragona: ICAC (2007).
- 💧 Reial Societat Arqueològica Tarraconense; Mesalles Nalda, F.; Tous Gomà-Camps, J.
El món de l'aigua. Història de l'abastament aigua a Tarragona. Tarragona: EMATSA, Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona, SA (1998) .
- 💧 Comissió 200 anys de l'arribada de l'aigua a Tarragona.
L'Aigua a la història de Tarragona: 200 anys de la seva arribada (1798-1998). Tarragona: Aigües de Tarragona EMATSA (1998).

 Ematsa

ICAC^{CS}
Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

RELACIÓ DE FITXES

AQÜEDUCTES / SISTEMES

- A001 AQÜEDUCTE DEL FRANCOLÍ
- A002 AQÜEDUCTE DEL GAIÀ
- A003 AQÜEDUCTE ROMÀ DE TARRACO
- A004 AQÜEDUCTE DEL LLORITO
- A005 MINA DE L'ARQUEBISBE
- A006 TRANSVASSAMENT DE L'EBRE
- A007 XARXA EMATSA
- A008 AQÜEDUCTE DE LA CATIVERA (EL CATLLAR)

CONDUCCIONS/TRAMS

- C001 PONT DEL DIABLE
- C002 SIFÓ DE LA MUNTANYA DE L'OLIVA
- C003 SPECUS DE L'APARCAMENT SAAVEDRA
- C004 SPECUS DEL CAMÍ DE L'ÀNGEL
- C005 SPECUS DEL CAMP DE MART
- C006 SPECUS DEL CARRER DE LA CIVADERIA
- C007 SPECUS DEL CARRER DE ROVIRA I VIRGILI
- C008 SPECUS DEL PORTAL DEL ROSER
- C009 REC MAJOR
- C010 ASSUT DEL FRANCOLÍ
- C011 RESCLOSA FORADADA (EL CATLLAR)
- C012 SÈQUIA DE C011 (EL CATLLAR)

DIPÒSITS

- D001 DIPÒSIT ROMÀ DE L'OLIVA
- D002 DIPÒSITS DE LA DIPUTACIÓ
- D003 CISTERNA DE LA CATEDRAL
- D004 CISTERNA DE LA CASA DELS CANONGES
- D005 CISTERNES DE LA PLAÇA DEL REI
- D006 CISTERNA DEL PLA DE LA SEU
- D007 DIPÒSIT DE LLEVANT
- D008 DIPÒSITS DE BONAVISTA
- D009 DIPÒSITS DE L'OLIVA
- D010 DIPÒSITS DE SANT PERE I SANT PAU
- D011 CISTERNES DEL MUSEU BÍBLIC TARRACONENSE
- D012 DIPÒSIT D'AIGUA DE LA CANONJA

FONTS I ABEURADORS

- F001 FONT DE LA PEDRERA
- F002 FONT DELS LLEONS
- F003 ABEURADOR DEL CARRER DE SANT FRANCESC
- F004 FONT ASCENDENT
- F005 ABEURADOR DE LA TORRE DEL PRETORI
- F006 ABEURADOR DEL PORTAL DE SANT ANTONI
- F007 FONT D'ARMANYÀ
- F008 FONT DE LA MITJA LLUNA
- F009 FONT DE LA PLAÇA DE LA FONT
- F010 ABEURADOR DE LA PLAÇA DELS INFANTS
- F011 FONT DE LA RAMBLA NOVA
- F012 FONT DEL PRESIDÍ
- F013 FONT DE SANT MAGÍ
- F014 FONT DE LA PLAÇA DEL PALLOL
- F015 FONT DE LA PITXA
- F016 FONTS DE L'ESCALINATA DE LA CATEDRAL
- F017 FONTS DE L'OLIVA
- F018 FONTS DE LA MEDUSA I BACO
- F019 FONTS DEL CEMENTIRI
- F020 FONTS DEL PASSEIG ARQUEOLÒGIC
- F021 FONTS DELS JARDINS DE LA RECONCILIACIÓ
- F022 FONT DEL CARRER AUGUST
- F023 FONT DE LES PEIXATERIES VELLES
- F024 FONT DE LA RAVAL (LA CANONJA)
- F025 FONT MUNICIPAL (EL CATLLAR)
- F026 FONT DE LA MINA (ELS PALLARESOS)
- F027 FONT DE L'ARRABASSADA
- F028 FONT DE LES MORISQUES (O DEL LLORITO)

POUS

- P-A005 POUS DE LA MINA DE L'ARQUEBISBE
- P001 POU CARTANYÀ
- P002 MINA DEL CARRER DEL VAPOR
- P003 POU D'EN GOMAR
- P004 POU DE LA PLAÇA DE LA FONT
- P005 POU BORONAT
- P006 POU FRANQUÈS DE L'HORTA GRAN
- P007 MINA DE DUES HORTES (LA CANONJA)
- P008 MINA DE LA CONCÒRDIA (LA CANONJA)
- P009 POU LA BOELLA (LA CANONJA)
- P010 MINA BASSA FONDA (LA CANONJA)
- P011 MINA ESTRELLA (LA CANONJA)
- P012 MINA PROTECTORA P-II (LA CANONJA)

MOLINS, SÍNIES I ALTRES ESTRUCTURES

- M001 MAS DE MASCARÓ
- M002 MOLÍ DE L'HORTA
- M003 MOLINS DEL PORT
- M004 MOLÍ DEL PAS
- M005 MOLÍ DE FORTUNY (EL CATLLAR)
- M006 MOLÍ FARINER (EL CATLLAR)
- M007 FÀBRICA DE PAPER (EL CATLLAR)
- M008 LA FARGA (EL CATLLAR)
- S001 SÍNIA DEL RULLET (EL CATLLAR)
- S002 SÍNIA DE LA CASETA DEL SILVESTRE (EL CATLLAR)
- S003 SÍNIA DEL CLOS BORONAT (EL CATLLAR)
- G001 POU DE GLAÇ (EL CATLLAR)

TORRES I RESPIRALLS

- T-A005 TORRES DE LA MINA DE L'ARQUEBISBE
- T001 TORRE DE LES AIGÜES
- T002 TORRE D'AIGUA DEL PASSEIG TORROJA
- T003 TORRE DE L'AGULLA (EL CATLLAR)

PLANIMETRIA GENERAL

PLÀNOL GENERAL DELS ELEMENTS
1/50.00

 Ematsa

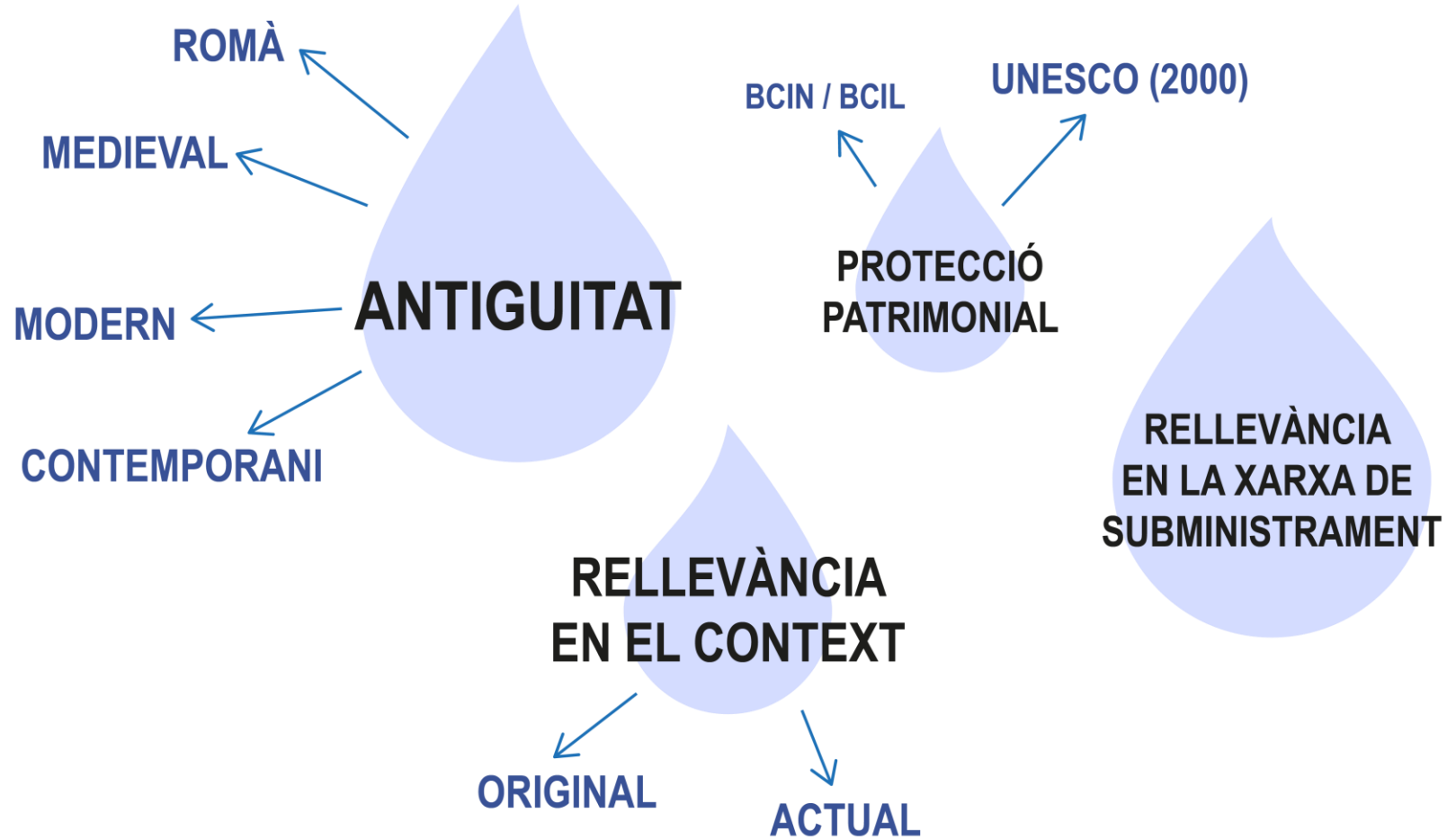

ICAC^{CS}
Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

 ETSA
URV
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

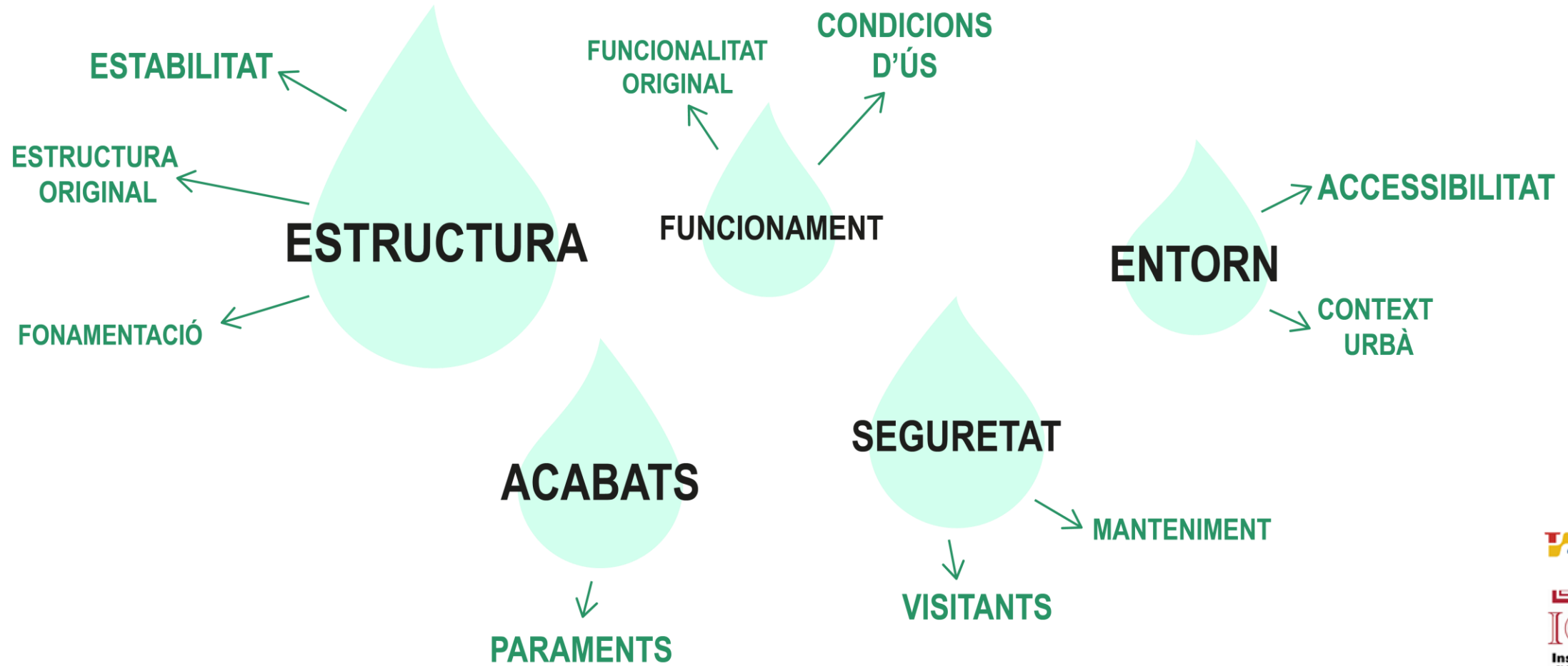
GEOLOCALITZACIÓ

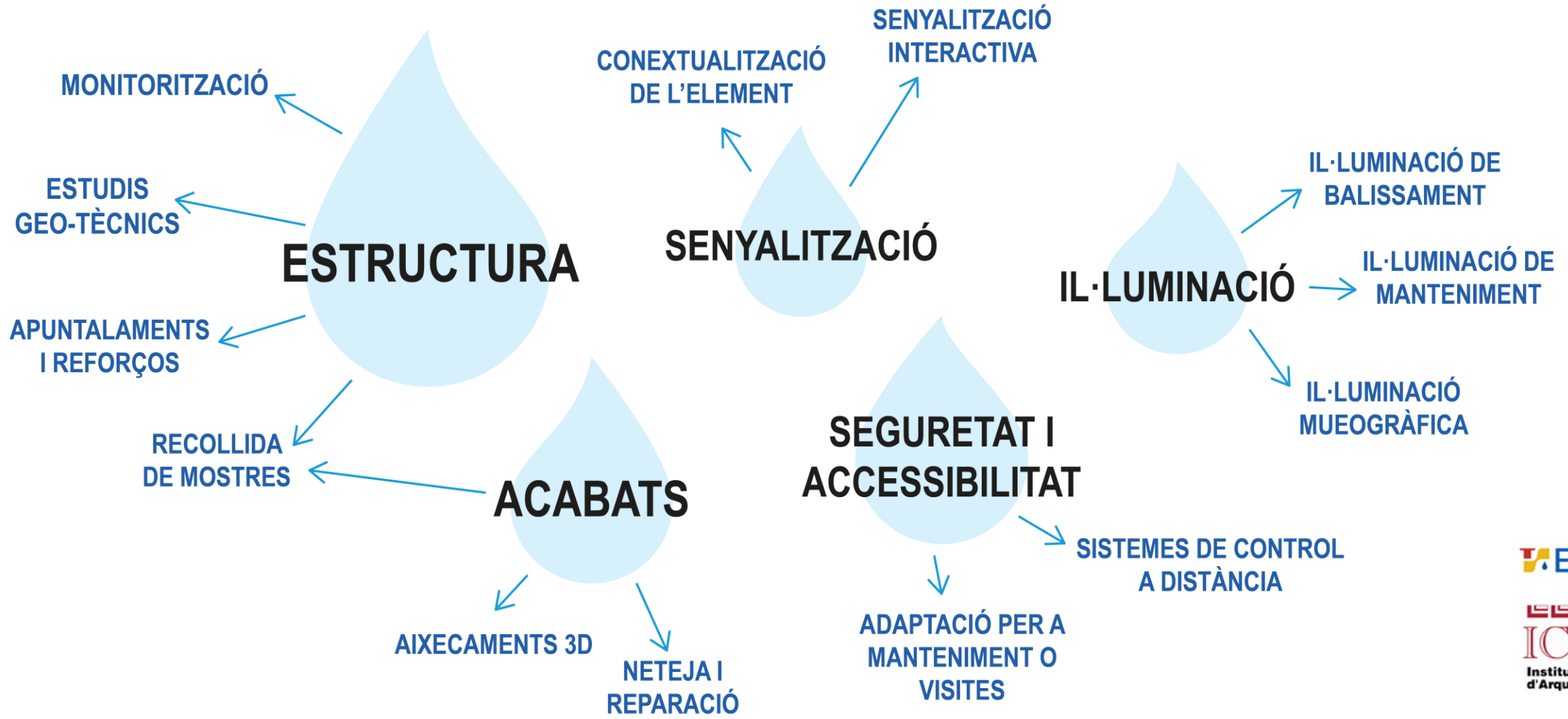
INTERÈS PATRIMONIAL

ESTAT DE CONSERVACIÓ

RECOMANACIONS SOBRE L'ELEMENT

0000_NOM DE L'ELEMENT

DADES GENERALS

TIPOLOGIA: Aqüeducte / Conducció / Dipòsit / Font / Moli / Pou / Mina / Sinya / Torre / Respirall

PERÍODE: Romà / Medieval / Modern / Contemporani (segons criteris històrics)

LOCALITZACIÓ

MUNICIPI: Tarragona / El Catllar / La Canonja / Els Pallaresos

ADREÇA: Direcció postal (en entorn urbà)

COORDENADES UTM 31N: Geolocalització

DADES PATRIMONIALS

PROTECCIÓ: BCIN (Bé Cultural d'Interès Nacional) / BCIL (Bé Cultural d'Interès Local) / BC (Bé Cultural)

INTERÉS PATRIMONIAL

●●●●● [Valoració en una escala entre 1-5]

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

●●●●● [Valoració en una escala entre 1-5]

ACCIONS RECOMANADES:

Possibles recomanacions de conservació, restauració, o difusió.

CARTOGRAFIA

Planimetria amb la ubicació de l'element catalogat, i si s'escau, altres elements que en són pròxims. La cartografia s'ha fet a partir de fotoplans de Google Earth en blanc i negre, amb els elements geolocalitzats marcats a sobre en color blau. S'ha utilitzat aquest mètode per poder representar ahora la ubicació sobre una cartografia detallada, actualitzada, i de fàcil comprensió per a qualsevol públic.

0000_NOM DE L'ELEMENT

DESCRIPCIÓ

Descripció resumida de l'element a partir de les fonts bibliogràfiques consultades, les aportacions documentals de tercers, i el treball de camp realitzat específicament per a la redacció del catàleg.

IMATGE

- Autoria, font documental, o bibliogràfica de la imatge principal.

BIBLIOGRAFIA

- Bibliografia i fonts documentals específiques de l'element.

A004_AQUÈDUCTE DEL LLORITO

DADES GENERALS

TIPOLOGIA: Aqueducte
PERÍODE: Modern

LOCALITZACIÓ

MUNICIPI: Tarragona
ADREÇA: Recorregut

DADES PATRIMONIALS

PROTECCIÓ: BCIL (B.1)

INTERÉS PATRIMONIAL

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

ACCIONS RECOMANADES:

E.2 Monitorització afectacions de les activitats properes.

E.3 Estudis geo-tècnics.

A.1 Extracció de mostres d'elements constructius.

UA.1 Instal·lació-adaptació d'elements de seguretat (manteniment)

S.1 Instal·lació senyalització contextualitzant l'element dins els sistema de distribució d'aigua.

I.1 Instal·lació d'il·luminació de balissament.

A004_AQUÈDUCTE DEL LLORITO

DESCRIPCIÓ

També anomenat de les Morisques. L'any 1607 es va construir una conducció amb canonada de fusta de pi des de la font de les Morisques. L'aigua arribava fins a les escales de la Seu, on es va fer un dipòsit i una font el 1609. Posteriorment es va intentar refer la conducció amb pedra i calç però no va arribar a funcionar bé. Al segle XVIII l'aqueducte es va intentar reparar però no es va reeixir i va restar abandonat fins l'actualitat. Bona part del traçat original fins arribar a Tarragona s'ha perdut o tallat per construir carreteres i pedreres.

IMATGE

- POUM Tarragona. Catàleg de béns a protegir – Patrimoni Cultural. Publicació: 2013.
- Postal Històrica

BIBLIOGRAFIA

- POUM Tarragona. Catàleg de béns a protegir – Patrimoni Cultural. Publicació: 2013.
- Reial Societat Arqueològica Tarraconense; Mesalles Nalda, F.; Tous Gomà-Camps, J. El món de l'aigua. Història de l'abastament aigua a Tarragona. Tarragona: EMATSA, Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona, S.A. (1998)
- De Ortueta, E. La conquesta de l'aigua a Tarragona. Proveliments i vessaments. Tarragona: Arola Editors (2002)
- Comissió 200 anys de l'arribada de l'aigua a Tarragona. L'Aigua a la història de Tarragona: 200 anys de la seva arribada (1798-1998). Tarragona: Aigües de Tarragona EMATSA (1998).
- Aleu, M. L'Aigua a Tarragona. Manuscrit. Arxiu RSAT. (1986)

D004_CISTERNA DE LA CASA DELS CANONGES

DADES GENERALS

TIPOLOGIA: Dipòsit
PERÍODE: Medieval

LOCALITZACIÓ

MUNICIPI: Tarragona
ADREÇA: Plaça del Pla de Palau, 1-3
COORDENADES UTM 31N: 353713 / 4553490

DADES PATRIMONIALS

PROTECCIÓ: No consta

INTERÉS PATRIMONIAL

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

ACCIONS RECOMANADES:

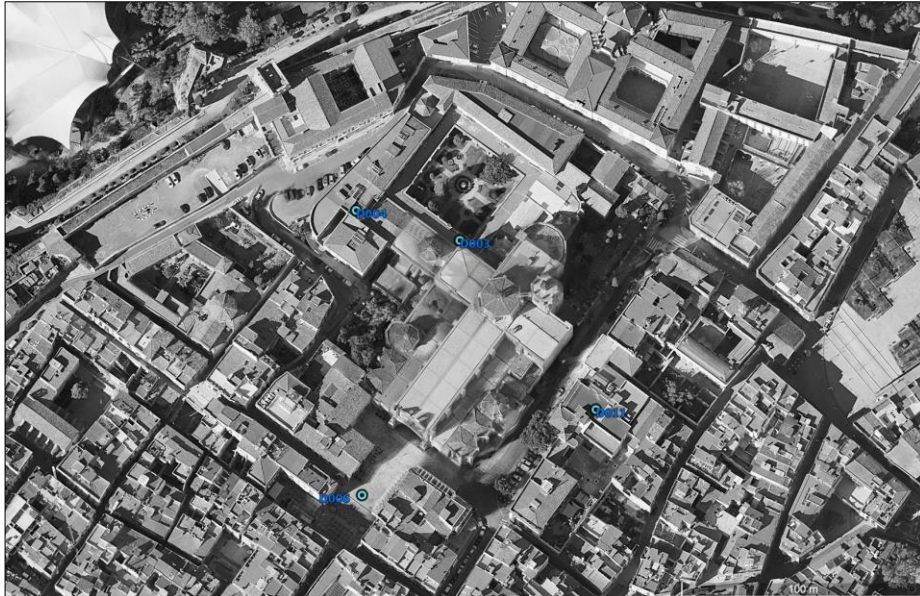
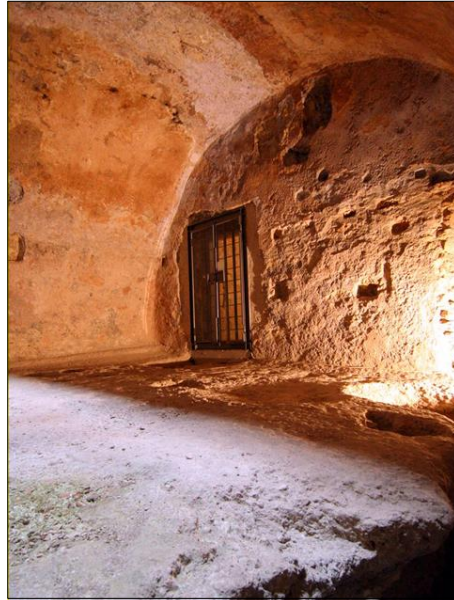
E.2 Monitorització afectacions de les activitats properes

A.1 Extracció de mostres d'elements constructius

A.4 Reparació i/o consolidació paraments.

S.1 Instal·lació senyalització contextualitzant l'element dins el sistema de distribució d'aigua.

S.2 Instal·lació senyalització explicativa del context històric-patrimonial del l'element.

D004_CISTERNA DE LA CASA DELS CANONGES

DESCRIPCIÓ

Cisterna d'època visigòtica que es conserva sota la Casa dels Canonges. Té una capacitat de 147m³. Durant el període de funcionament de refector de la Catedral fou reutilitzada com a cuina monàstica. L'estat de conservació és molt bo i actualment forma part del circuit de visita del Museu Diocesà.

IMATGE

- Extreta del llibre: Bosch, F.; Macias, J.M.; Menchon, J.; Muñoz, A.; Teixell, I. "La transformació urbanística de l'acròpolis de Tarragona". Gurt, J.M.; Ribera, A. (coord.), *VI Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica (Vaència 2003)*. Barcelona, 167-174.

BIBLIOGRAFIA

- Macias, J.M.; Fiz, I.; Piñol, L.; Miró, M.T.; Guitart, J. (dir. científics). Planimetria Arqueològica de Tàrraco. Col·lecció Documenta, 5. Tarragona: ICAC (2007). Fitxa 25.
- Miralles, Roger; Pujol, Antoni; Pujol, Agustín. Josep M. Pujol de Barberà a Tarragona (1897-1949): l'arquitecte i l'espai. Publicacions Universitat Rovira i Virgili (2019).
- Bosch, F.; Macias, J.M.; Menchon, J.; Muñoz, A.; Teixell, I. "La transformació urbanística de l'acròpolis de Tarragona". Gurt, J.M.; Ribera, A. (coord.), *VI Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica (Vaència 2003)*. Barcelona, 167-174.

P005_POU BORONAT

DADES GENERALS

TIPOLOGIA: Pou

PERÍODE: Contemporani

LOCALITZACIÓ

MUNICIPI: Tarragona

COORDENADES UTM 31N: 351980.6 / 4554835.7

DADES PATRIMONIALS

PROTECCIÓ: No consta

INTERÉS PATRIMONIAL

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

ACCIONS RECOMANADES:

E.2. Monitorització afectacions de les activitats properes (vibracions trànsit rodar, ferrocarrils, activitats industrials).

P005_POU BORONAT

DESCRIPCIÓ

Propietat de la família Boronat, el pou es localitza a la zona de l'Horta Gran de Tarragona, pròxim al barri de Sant Pere i Sant Pau. Va ajudar a abastir la ciutat de Tarragona durant uns 40 anys, fins a la construcció del minitransvassament de l'Ebre. Actualment té un ús exclusivament particular, ja que, essent de propietat privada, no pot subministrar a la xarxa pública d'abastiment. La zona va ser considerada Àrea Residencial Estratègica per l'Ajuntament de Tarragona i Incasol el 2010, on les antigues instal·lacions del pou eren recuperades com a equipament i dotacions terciàries.

IMATGE

- Ajuntament de Tarragona (Notícies)

BIBLIOGRAFIA

- Pla Director Urbanístic de les àrees residencials estratègiques de l'àmbit del Camp de Tarragona. Pou Boronat (2020)
- Reial Societat Arqueològica Tarraconense; Mesalles Nalda, F.; Tous Gornà-Camps, J. El món de l'aigua. Història de l'abastament aigua a Tarragona. Tarragona: EMATSA, Empresa Municipal Mixta d'Aigües de Tarragona, S.A. (1998)

CATÀLEG DELS ELEMENTS PATRIMONIALS RELACIONATS AMB EL CICLE INTEGRAL DE L'AIGUA

PLA PER A LA PROTECCIÓ, ESTUDI I DIFUSIÓ
DEL PATRIMONI HISTÒRIC VINCULAT A LA CAPTACIÓ I
PORTADA DE L'AIGUA ALS MUNICIPIS:

LA CANONJA

ELS PALLARESOS

EL CATLLAR

TARRAGONA

 Ematsa

Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

ETSA
URV

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura
UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI